

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจน์สุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๔๕

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพระคราเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยรวมพลัง

นายทะเบียนพระคราเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและมีคำสั่งยุบพรรคร่วมพลัง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพระคราเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคร่วมพลัง คือภายในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๕ พรรคร่วมพลังไม่จัดให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคร่วมพลังต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

“มาตรา ๖๕ พรรคร่วมพลังยื่นคำร้องให้ยกเว้นได้เหตุผลดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคร่วมพลัง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคร่วมพลังกับพรรคร่วมพลังอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคร่วมพลัง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคร่วมพลังไม่มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประกรุณต่อนายทะเบียนเมื่อศาลมีคำสั่งยุบพรรคร่วมพลังพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคร่วมพลังตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคร่วมพลัง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองได้แล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงได้ความตามคำว้องของผู้ร้องประกอบคำรับของทางพรรคไทยรวมพลัง ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคร่วมพลัง เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ และเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๕ พรรคร่วมพลังได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคร่วม จำนวน ๔ สาขา ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองไผ่ อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีคณะกรรมการสาขาพรรคร่วม จำนวน ๑๒ คน

ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเยีย จังหวัดนครราชสีมา มีคณะกรรมการสาขาพรรคร่วม ๘ คน

ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖๕/๒ (ตามแบบ ท.พ. ๒ เป็นบ้านเลขที่ ๑๖๗/๒) ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี มีคณะกรรมการสาขาพรรคร่วม ๑๐ คน

ลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๑/๓๔๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีคณะกรรมการสาขาพรรคร่วม ๕ คน

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคร่วมพลังไม่จัดส่งเอกสารและคำชี้แจงเพิ่มเติมตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งให้ส่งและไม่มีเอกสารหลักฐานใดที่แสดงให้เห็นว่าการรับสมัชิกพรรคร่วมและการจัดตั้งสาขาพรรคร่วมพลังเป็นไปตามข้อบังคับพรรคร่วมพลัง พ.ศ. ๒๕๔๕ กล่าวคือไม่ส่งสำเนาใบสมัครเป็นสมัชิกพรรคร่วมและการรับสมัชิกพรรคร่วมพลังเป็นสมัชิกพรรคร่วม ไม่ส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคร่วมในรายประชุมที่มีมติให้รับสมัชิกพรรคร่วม ซึ่งไม่สามารถพิจารณาได้ว่า พรรคร่วมพลังได้ดำเนินการรับสมัชิกพรรคร่วมและจัดตั้งสาขาพรรคร่วมทั้ง ๔ สาขา เป็นตามข้อบังคับพรรคร่วมหรือไม่ ประกอบกับพรรคร่วมพลังได้มีหนังสือรับว่ามีปัญหาภายในพรรคร่วม ไม่สามารถดำเนินตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคร่วมพลังทั้งสี่สาขา ดังกล่าว และแจ้งให้พรรคร่วมทราบ ยังผลให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคร่วมรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคร่วม คือ ภายในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๕ (ที่ถูกคือภายในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕) พรรคร่วมพลังไม่ดำเนินการให้มีสมัชิกพรรคร่วมตั้งแต่ห้าปั้นคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมัชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียน

พรรคการเมืองกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ประกอบด้วยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (&) ประกอบกับ พลเรือโท นิทัศน์ เพชรน้อย หัวหน้าพรรคไทยรวมพลังได้ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ปฏิเสธข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาฯ จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคไทยรวมพลัง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ประกอบด้วยมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ